

WANDELPUZZELTOCHT

Zwolle

Grote of St-Michaelskerk - Overblijfselen stadsmuur - Broerenkerk - Peperbustoren -
Museum De Fundatie - Sassenpoort - Zwolse Balletjeshuis en nog veel meer!

Afstand: 4 km

Wandelpuzzeltocht door Zwolle

Welkom in de dynamische hoofdstad van Overijssel!

- In deze wandelpuzzeltocht van iets meer dan 4 km worden 34 multiple choice vragen gesteld over allerlei interessante bezienswaardigheden die je op je route door Zwolle zult tegenkomen. De antwoorden op deze vragen zijn soms eenvoudig te vinden op informatieborden die vlakbij - of tegen de gevel van - de desbetreffende bezienswaardigheid zijn aangebracht. Er zijn echter ook een aantal vragen die je niet zo maar 1-2-3 kunt beantwoorden. Hierbij is het de bedoeling dat je de bezienswaardigheid of attractie daadwerkelijk bezoekt óf raad vraagt bij de VVV c.q. de plaatselijke bevolking. Uiteraard staat het je vrij om het internet te raadplegen. Kortom: Aan jou de keuze hoe je de puzzeltocht maakt!
- Het is niet noodzakelijk om de wandelpuzzeltocht vanaf vraag 1 te doorlopen. Je bepaalt zelf bij welke vraag je wilt beginnen;
- In de puzzel kom je achter de antwoorden bij vraag 18 t/m 34 de volgende notatie tegen: A<getal> -> P<getal>. Voorbeeld: A3 -> P7. Dit betekent dat de letter achter het antwoord op vraag 3 de 7^e letter vormt van de oplossing van deze wandelpuzzeltocht (NB: De letter "A" staat voor "Antwoord", de "P" voor "Positie");
- De tocht kan het beste in de periode april t/m half oktober worden gemaakt. De kans dat alle toeristische voorzieningen open zijn, is dan het grootst.
- Alle antwoorden van deze wandelpuzzeltocht kun je terugvinden op: <https://www.puzzeltochtonline.nl/wandelpuzzeltochten/nederland/overijssel/zwolle/antwoorden>
- Heb je vragen over deze wandelpuzzeltocht? Laat het ons weten via: info@puzzeltochtonline.nl.
- We wensen je veel plezier toe bij het maken van deze wandelpuzzeltocht!

Zicht op de Peperbustoren

Belduna

Legenda

 Routebeschrijving puzzeltocht

 Toeristische achtergrondinformatie

Colofon

Tekst, fotografie en vormgeving:

Marco Durieux

Copyright puzzeltocht:

©2019-2022 Belduna

We beginnen onze toeristische puzzeltocht midden in het historische centrum van Zwolle, namelijk op de Grote Markt. Hier vinden we drie bezienswaardigheden direct naast elkaar: de **Grote of Sint-Michaelskerk** met links van haar hoofdingang de Hoofdwacht en rechts van haar hoofdingang: het Vleeshuis. Als eerste brengen we een bezoekje aan de monumentale kerk.

1. Welke bewering is juist?

a.	In 1628 stortte de toren door blikseminslag ineen.	G
b.	De toren had een hoogte van ca. 115 m en was daarmee hoger dan de Domtoren in Utrecht	A
c.	De toren stamde uit de 14 ^e eeuw	J
d.	Op de plaats van de toren bevindt zich een herinneringsmonument uit 1882	H

De **Hoofdwacht** (1614) is de voormalige wachtruimte van het garnizoen en de burgerwacht.

2. Welke Latijnse spreuk staat vermeld op de voorgevel?

a.	Sapere aude (Durf wijs te zijn)	O
b.	In concordia humilitate (Eendrachtig bescheiden)	P
c.	Ut sementem feceris ita metes (Zoals je zaait zal je oogsten)	Z
d.	Vigilate et orate (Waakt en bidt)	E

Vanaf het einde van de 14^e eeuw beschikt Zwolle reeds over een **Vleeshuis**. Dit komt omdat deze stad een belangrijke internationale doorvoerhaven van levend vee was.

3. Hoe noemt men de route die slachtdieren vanuit Denemarken en Sleeswijk-Holstein naar Zwolle aflegden?

a.	De ossenroute	T
b.	De vleesroute	N
c.	De slachtveeroute	S
d.	De Duitse route	A

We steken de Grote Markt schuin over en wandelen de Diezerstraat in. Na 200 meter zien we aan onze rechterzijde - op huisnr. 80 - het **voormalige provinciehuis van Overijssel** (zie foto rechts).

4. Welke functie heeft dit gebouw nog meer gehad?

a.	Gemeentelijk archief	R
b.	Bibliotheek	O
c.	Rechtbank	IJ
d.	Bankgebouw	V

Aan het einde van de Diezerstraat, op de hoek met de Pletterstraat, bevindt zich nog een gedeelte van de oude **stadsmuur**.

5. Wat is geen voormalig bolwerk in Zwolle?
a. Nieuwe Weteringbolwerk	K
b. Den Genverbergbolwerk	B
c. Tanerijbolwerk	D
d. Nijkerckenbolwerk	W

We wandelen de Pletterstraat in. Even verderop - in het tweede restant van de stadsmuur - bevindt zich een klein poortje: het **Pelserpoortje**.

6. Wat is een pelser?
a. Een jager	S
b. Een leerlooier	K
c. Een handelaar in huiden	N
d. Een bontwerker	U

We lopen enkele meters terug en gaan rechtsaf de Nieuwstraat in. Na 80 meter slaan we opnieuw rechtsaf. We bevinden ons nu in de Korte Smeeden.

Een kleine 25 meter verderop bereiken we het Weversgildeplein. Op huisnr. 1 zien we het middeleeuwse **Weversgildehuis** (zie foto links).

7. Wat was de eerste functie van dit gebouw in 1450?
a. Hospice	F
b. Burgemeesterswoning	A
c. Herberg	U
d. Pestengasthuis	R

Komende vanaf de Korte Smeeden gaan we op het Weversgildeplein rechtsaf de Pijpebakkerstraat in. Na ca. 25 meter buigen we linksaf het Eiland op. Aan het einde van deze straat bereiken we Achter de Broeren. Hier bevindt zich - op huisnr. 1 - de **Broerenkerk**.

8. Welke bewering is juist?
a. Het kerkorgel is niet meer bespeelbaar	E
b. De kerk is een gotische kruiskerk	J
c. De kerk maakte vroeger deel uit van een augustijnerklooster	I
d. Het gewelf bevat een groot aantal plafondschilderingen	B

We lopen met de klok om de Broerenkerk heen en zien vervolgens recht voor ons de **Wijndragerstoren** aan de Krabbestraat 63.

Deze halfronde toren maakte, naast 22 andere torens, deel uit van de stadsmuur van Zwolle.

9. Uit welke tijd dateert deze verdedigingstoren?
a.	Uit het einde van de 14 ^e eeuw	V
b.	Uit het begin van de 15 ^e eeuw	A
c.	Uit het einde van de 15 ^e eeuw	P
d.	Uit het begin van de 16 ^e eeuw	S

Aan het einde van de Krabbestraat (de Wijndragerstoren bevindt zich aan onze linkerzijde) komen we terecht in de Aan de Stadsmuur.

Na een kleine 100 meter gaan we linksaf het Pelserbrugje (zie foto boven) over. Deze smalle witte ophaalbrug brengt ons over de Thorbeckegracht naar het Noordereiland.

Direct na deze brug gaan we eerst rechtsaf en bij de eerstvolgende straat linksaf. Dit is de Spinhuisbredehoek. Deze straat komt uit op het Spinhuisplein. Op huisnr. 1 bevindt zich het befaamde **restaurant "De Librije"**.

10. Wat is de oorspronkelijke functie van dit gebouw?
a.	Arsenaal	N
b.	Koninklijke Militaire Academie	D
c.	Huis van Bewaring	R
d.	Gekkenhuis	H

We wandelen drie kwart tegen de klok om het gebouw van "De Librije" heen en slaan rechtsaf het Assiesplein in. We houden links aan en komen terecht op de Heiligeweg. Bij de eerstvolgende straat gaan we linksaf de Posthoornbredehoek in. Deze leidt ons naar de Thorbeckegracht waar we rechtsaf slaan. Na iets meer dan 100 meter gaan we eerst linksaf de Vispoortbrug over en direct daarna rechtsaf. We bevinden ons nu op de Buitenkant.

11. Wat voor soort huisjes zijn de woningen op Buitenkant 22-32?
a. Wandhuisjes	B
b. Overstekhuisjes	O
c. Walhuisjes	J
d. Overkragingshuisjes	F

Bij de eerste straat gaan we linksaf - dit is de Steenstraat - en daarna direct rechtsaf de Waterstraat in. Aan het einde van deze straat komen we terecht op het **Rodetorenplein**.

12. Voor welk doel werd dit plein vanaf 1437 gebruikt?
a. Voor de rechtspraak	P
b. Voor het over- en opslaan van goederen	N
c. Voor de weekmarkt	E
d. Voor militaire exercities	M

13. Hoe wordt het Hopmanshuis op Rodetorenplein 15 ook wel genoemd?
a. Huis met de 99 vensters	M
b. Factorhuis	G
c. Oude stadsherberg	R
d. Nautahuis	L

Vanaf het Rodetorenplein wandelen we linksaf de brede Melkmarkt op. Aan onze linkerzijde - op huisnr. 46 - bevindt zich het **Witte Kruis**.

14. Welk recht had Zwolle in de 15^e eeuw?
a. Stapelrecht voor Twentse landbouwproducten	G
b. Muntrecht voor het gebied Oversticht	A
c. Marktrecht voor Sallands vee	X
d. Accijsrecht	O

Aan de overzijde van de Melkmarkt - op huisnr. 49 - staat een **patricierswoning** met een rijk gedecoreerde voorgevel (zie foto links).

15. Welke term gebruikt men voor twee wapenschilden die tot één geheel zijn samengevoegd?
a. Uniewapen	U
b. Coalitiewapen	K
c. Alliantiewapen	E
d. Federatiewapen	R

We lopen verder over de Melkmarkt, passeren het bezienswaardige Drostehuis (bouwjaar: 1551) op huisnr. 41 en slaan kort hierna rechtsaf de Melkmarktstraat in. Bij de eerstvolgende straat wandelen we rechtsaf de Voorstraat in. Op huisnr. 46 bevindt zich **historisch museum "Het Vrouwenhuis"**.

16. Wie liet voor bejaarde vrouwen het gebouwencomplex als hofje na?
a.	Sophia Holt (1658-1734)	V
b.	Cornelia van Marle (1661-1698)	S
c.	Aleida Greve (1670-1742)	R
d.	Antonina Houbraken (1686-1738)	N

Aan het einde van de Voorstraat wandelen we linksaf de Korte Kamperstraat in. Op huisnr. 10 vinden we het **woonhuis van admiraal Jacob Pieter Van Braam (1737-1803)**.

17. Welke gebieden veroverde deze admiraal?
a.	Malakka, Riouw en Ceylon	P
b.	Borneo, Molukken en Bantam	I
c.	Nieuw-Guinea, Bali en Atjeh	O
d.	Bali, Borneo en Ceylon	L

We vervolgen onze puzzeltocht door de Korte Kamperstraat en slaan na iets meer dan 30 meter linksaf de Muntsteeg in. Deze komt uit op de Ossenmarkt. Schuin rechts voor ons zien we de **Peperbustoren**: één van de herkenningspunten van Zwolle.

18. Welke gebeurtenis vond plaats in 1815?
a.	De toren werd bekroond met een achtkantige plat gedekte lantaarn	A10 -> P14
b.	Het carillon werd met 4 klokken uitgebreid tot 51 klokken	A10 -> P11
c.	De toren werd voorzien van een uivormige spits	A10 -> P3
d.	De bliksem sloeg in en de toren brandde af	A10 -> P6

Naast de Peperbustoren bevindt zich - op Ossenmarkt 25 - de **Basiliek van Onze-Lieve-Vrouw-ten-Hemelopneming**.

19. Welke paus verleende deze kerk de eretitel Basilica Minor?
a.	Gregorius XVI (1831-1846)	A3 -> P7
b.	Leo XIII (1878-1903)	A3 -> P9
c.	Pius XI (1922-1939)	A3 -> P16
d.	Johannes Paulus II (1978-2005)	A3 -> P11

We verlaten de Ossenmarkt via de Halvemaansteeg. Deze loopt evenwijdig aan de Muntsteeg. Na 30 meter komen we opnieuw in de Korte Kamperstraat. Hier slaan we linksaf. Bij de eerstvolgende kruising gaan we eerst rechtsaf de Kamperstraat en na ca. 35 meter linksaf de Eekwal in.

Aan het einde van deze straat zien we aan onze rechterzijde de Nieuwe Havenbrug. In de buurt van deze brug vinden we een informatiebord over de in de 19^e eeuw afgebroken Nieuwe Geldersetoren. Hierop wordt aandacht besteed aan de Zwolse schilder **Gerard ter Borch (1617-1681)**.

20. Welk onderwerp vond Ter Borch geschikt om als oefenmateriaal te gebruiken?
a. De scheepvaart in en rondom Zwolle	A6 -> P13
b. De middeleeuwse poorten en muren van Zwolle	A6 -> P16
c. De verschillende markten in Zwolle	A6 -> P5
d. Het religieuze leven in Zwolle	A6 -> P8

Onze volgende stop is het **Herman Brood Museum** op de Blijmarkt 21. Om hier te komen, gaan we vanaf de Eekwal eerst linksaf de Luttekestraat in en - na ca. 60 meter - bij de eerste straat rechtsaf de Blijmarkt op. Na 60 meter zien we aan onze linkerzijde het desbetreffende museum liggen.

21. Met welke activiteit hield Herman Brood (1946-2001) zich niet bezig?
a. Kunstschilderen	A1 -> P6
b. Zingen	A1 -> P15
c. Piano spelen	A1 -> P10
d. Beeldhouwen	A1 -> P2

Aan de andere zijde van de Blijmarkt zien we **Museum De Fundatie** met het markante ei op het dak.

22. Wat was de oorspronkelijke functie van dit gebouw?
a. Zetel van het Hoogheemraadschap Zwolle	A16 -> P7
b. Hotel/Restaurant	A16 -> P17
c. Kantoor van de Zwolse Courant	A16 -> P2
d. Gerechtshof	A16 -> P15

Op het punt waar de Blijmarkt overgaat in de Koestraat vinden we aan onze rechterhand de **Lutherse Kerk**.

23. Met welk symbool wordt Luther geassocieerd?
a. Met een leeuw	A13 -> P9
b. Met een arend	A13 -> P14
c. Met een zwaan	A13 -> P3
d. Met een beer	A13 -> P11

Tussen Museum De Fundatie en de Lutherse Kerk wandelen we de Witvoetsteeg in. Deze komt uit op de Potgietersingel. Hier slaan we linksaf. Na ca. 60 meter gaan we rechtdoor het voetpad op. Deze leidt ons door het parkje langs de Stadsgracht. Even verderop zien we het **standbeeld van Everhardus Johannes Potgieter (1808-1875)**.

24. Welke tekst staat op de sokkel van dit standbeeld vermeld?
a. Wat brui ik er me om, wat ze van mij zeggen?	A5 -> P5
b. Onsterfelijk maakt de oorspronkelijkheid	A5 -> P1
c. Een eenigh zwijgher weegt de werelt in een schaal	A5 -> P8
d. Oranje in 't hart, en niemands slaaf	A5 -> P2

We vervolgen onze route over het wandelpad door het mooie parkje en komen uit op de Sassenpoortenbrug. Direct links van ons zien we de machtige **Sassenpoort**.

25. Tussen de hoektorens aan de voorzijde van deze poort bevindt zich een mezekouw. Wat is dit?
- a. Dit is een uitbouw waarin zowel wapens als munitie werden opgeslagen A11 -> P17
 - b. Dit is een uitbouw met gaten in de vloer waardoor kokende pek over eventuele binnendringende vijanden kon worden gegoten A11 -> P8
 - c. Dit is een uitbouw met gaten in de vloer voor de afvoer van menselijke ontlasting A11 -> P6
 - d. Dit is een uitbouw waarin de slaapkamer van de poortwachter zich bevond A11 -> P3

Nadat we de Sassenpoort onderdoor gelopen zijn, slaan we linksaf de Koestraat in. Bij de tweede straat gaan we rechtsaf en komen terecht in één van de oudste straten van Zwolle: de **Krommejak**.

26. Hoe heet het rode huis op Krommejak 9 (zie foto rechts)?
- a. Kort Jakje A15 -> P12
 - b. De Drie Kaarsen A15 -> P7
 - c. De Meermin A15 -> P10
 - d. De Oude Bijl A15 -> P1

Rechts van Krommejak 17 wandelen we de Bredesteeg in. We steken de Sassenstraat rechtover en komen terecht in de Schoutenstraat. Op huisnr. 4 vinden we een eenbeukige kloosterkapel: de **Waalse Kerk**.

27. Wat is de oorspronkelijke naam van het voormalige huis waar deze kapel deel vanuit maakte?
- a. Margaretha Venduhuis A2 -> P15
 - b. Alexandra Emmanuëlshuis A2 -> P13
 - c. Elisabeth Proveniershuis A2 -> P9
 - d. Geertruid Cadenetershuis A2 -> P5

Ca. 50 meter verderop zien we rechts van ons de **synagoge** van Zwolle.

28. Uit hoeveel zielen bestond de Joodse gemeente in Zwolle?
- a. Uit 700 zielen A8 -> P14
 - b. Uit 800 zielen A8 -> P12
 - c. Uit 900 zielen A8 -> P16
 - d. Uit 1000 zielen A8 -> P11

Vanuit de Schoutenstraat gaan we linksaf de Samuel Hirschstraat in. Deze leidt ons naar de Nieuwe Markt. Hier slaan we direct linksaf. Na ca. 80 meter wandelen we rechts de Sassenstraat in die vervolgens overgaat in het **Bethlehemkerkplein**. Op huisnr. 35 vinden we de gelijknamige kerk.

29. Wat voor soort gebouw is deze kerk?

- a. Zaalkerk
- b. Hallenkerk
- c. Kruiskerk
- d. Koepelkerk

A17 -> P3

A17 -> P4

A17 -> P8

A17 -> P11

Nadat we de Bethlehemkerk zijn gepasseerd, houden we rechts aan en komen terecht in het tweede gedeelte van de Sassenstraat. Op huisnr. 33 zien we het **Hof van Ittersum**, ook wel **Karel V-huis** genoemd.

30. Hoe is dit pand aan de naam "Karel V" gekomen?

- a. Tussen 1555 en 1930 was in dit pand brouwerij "Karel V" gevestigd A9 -> P14
- b. Van 14 op 15 april 1545 overnachtte keizer Karel V in dit pand A9 -> P10
- c. De voorgevel van dit pand bevat een medaillon met daarop het borstbeeld van keizer Karel V A9 -> P7
- d. Tijdens een grondige restauratie van dit pand in 1892 zijn een aantal zilveren en gouden munten met daarop het beeltenis van keizer Karel V gevonden A9 -> P6

Op Sassenstraat 21 vinden we het woonhuis van de Zwolse kunstschilder **Gerard Terborgh (1617-1681)**.

31. Uit wat voor soort familie is deze schilder afkomstig?

- a. Uit een bakkersfamilie A4-> P12
- b. Uit een onderwijzersfamilie A4-> P17
- c. Uit een burgemeestersfamilie A4-> P9
- d. Uit een domineesfamilie A4-> P6

Bij de eerste straat gaan we linksaf. Dit is de Goudsteeg. Rechts van ons zien we de nieuwbouw van het stadhuis. Daarentegen vinden we op huisnr. 17 één van de oudste woningen van Zwolle: het gotische **Huis met de Hoofden** uit 1464! Op huisnr. 21 komen we het **Oude Gymnasium** tegen.

32. Wie is de grondlegger van het gymnasium als schooltype?

- a. Geert Grote (1340-1384) A14 -> P8
- b. Frederik van Blankenheim (ca. 1355 - 1423) A14 -> P1
- c. Emond de Dynter (ca. 1370 - 1449) A14 -> P5
- d. Joan Cele (? - 1417) A14 -> P17

We lopen een klein stukje terug door de Goudstraat en gaan tegenover het Huis met de Hoofden de Fratersteeg (zie foto rechts) in. Aan het einde van deze steeg wandelen we linksaf de Lombardstraat in. Deze leidt ons naar het Grote Kerkplein. Op huisnr. 13 bevindt zich het unieke **Zwolse Balletjeshuis**.

33. Welke doorsnede hebben Zwolse balletjes?

- a. 1,5 cm A7 -> P7
- b. 2 cm A7 -> P10
- c. 2,5 cm A7 -> P16
- d. 3 cm A7 -> P4

We zijn toe aan de laatste vraag van deze toeristische puzzeltocht. Hiervoor begeben we ons naar het **stadhuis** op de hoek van het Grote Kerkplein met de Sassenstraat. Op de muur van de tegenoverliggende Grote of St-Michaelskerk vind je een informatiebord met daarop de geschiedenis van Zwolle in het kort weergegeven.

34. In welk jaar kreeg Zwolle stadsrechten?

- a. 1230 A12 -> P13
- b. 1236 A12 -> P2
- c. 1259 A12 -> P12
- d. 1299 A12 -> P16

We zijn aan het einde gekomen van onze toeristische wandelpuzzeltocht door hanzestad Zwolle! Je hebt nu in totaal 17 letters én 17 letterposities verzameld. Deze vormen gezamenlijk de naam van een belangrijke verkeersader tussen de binnenstad van Zwolle en haar omliggende nieuwere wijken.

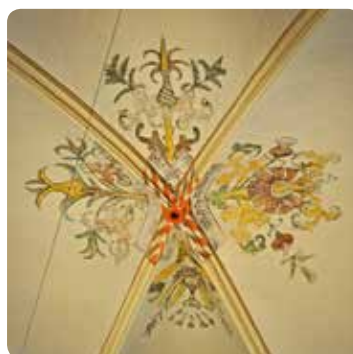
Weet jij om welke verkeersader het gaat? Vul dit woord tot slot hieronder als oplossing in. Succes!

OPLOSSING:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Vanaf het stadhuis lopen we om de Grote of St-Michaelskerk heen en komen weer terecht op de Grote Markt: het begin- en eindpunt van onze toeristische puzzeltocht door Zwolle.

We hopen dat we je met deze toeristische puzzeltocht een leuke dag in de historische binnenstad van Zwolle hebben bezorgd!

Disclaimer:

Belduna stelt zich aansprakelijk noch voor enige schade onverhoopt ontstaan door onjuiste informatie in deze puzzeltocht, noch voor schade aan jouw persoon, je medegenoten, je eigendommen of aan derden tijdens het maken van deze puzzeltocht.